

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében. Színay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Színay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Száz év előtt.

Száz év sok idő egy nemzet történetében is. Száz év alatt a huliámzó világtörténelem nemzeteket éleszt és temet el, fölemel és elsüllyeszt.

Száz év még sokkal több nekünk.

Mi is volt száz évvel ezelőtt a magyar?

Akkor töredeztek szét II. József germanizálásának lánczai; az erős kalapácsütés akkor kezdte verni össze a nemzeti összetartás és együttérzés aczélát. Az imperator, a ki, mint bécsi szobra hirdeti, a közjónak élt, nem sokáig, de teljesen, belátta tévedését halálos ágyán és Lipót trónralépte meghozta nemcsak a protestánsok szabad vallásgyakorlatát, melynek jubileumát szintén az idén ünnepeljük, de a híres törvényczikket is Magyarország önállásáról. Nulli alteri regno . . .

És e szép paragrafus lett volna a büszke magyarnak szemfedője. A paragrafus leple alatt az ősi előítéletek molya rága szét a nemesi összetartás vékony szálait, az ősiség szervezete meggátolta a vér keringését s az élőhalott szervezet tompa közönnyel nézett a végföloszlás felé.

Megszólt itt-ott a tárogató hangja. A bécsi iskolából legelőszőr, aztán az Alföld közepén, szép Debreczen sikjain, majd túl a Dunán, mind lelkesen, mind szépen. Csak a nemzet maradt csendesen, nyugodtan, mint a tetszhalott. »A nemzeti lélek tüzes ébresztői«

— mint a hogy a derék Szekeres nevezte magát és kortársait — siket fülekre találtak: Bessenyei, Virág épügy, mint Csokonay és Berzsenyi, a nemzet jövőjébe vetett ösztönszerű hitnél alig bírtak többel, s maga a »szent öreg«, Kazinczy, a teljesített kötelesség öntudatával, de reménytelenül nézett a közel jövő elé.

A Martinovics-féle összeesküvés áldozatai voltak a nemzeti ügy utolsó mártirjai, s bár közülök többet vezetett az internacionál áramlat, mint a nemzeti öntudat, bukásuk letörte a nemzeti öntudat utolsó virágát.

E sivatag világban lép föl Széchenyi István gróf. Bizonyára a legnagyobb magyar. Külföldön növekedik, felnőtt korában tanul magyarul, mint debreczeni huszártiszt; művelődése, szeleme angol, nyelve német, sem erkölcsi, sem értelmi niveauja nem egy kortársaiéval e hazában, hiszen a hozzá legközelebb álló Wesselényi is oly mély ür választja el tőle és mégis — a legnagyobb magyar.

Egyszerre áll a nemzet élére, mint egy teremtő szellem. Ismeri faját az utolsó porczikáig, lelkének minden szálát, és kiméletlenül beleüt a dédelgetett hűrokba, a szenvedély egész hevével és a meggyőződés teljes erejével.

Ha van történelmünkben alak, mely közel áll a hitrege fátumához, az Széchenyi Istváné. Kezében a teremtés ereje, mert majdnem semmiből állítja össze a magyart, és fölötte a fátum sulya, mely

az életre keltett átomok rohanó sulyával zúzza össze az életrekeltőt magát.

Sem előtte, sem utána nincs hasonló alakunk.*) Nagy a Hitelben, és nagy a döblingi tébolydában. Nagy, mint hazafi, nagy, mint ember.

Határtalan szerelme hazája iránt, és határtalan kritikája saját édes fajával szemben: mint tüzoszlop vetnek fényt életére. »Eszével — mondja ragyogó essay-jében róla Kemény Zsigmond — ciliciumot vont szive körül, és vad kéjjel nézte az aláömlő vércseppeket.«

Soká, nagyon soká lesz ez alak bámulatunk tárgya, és örökké lelkesedésünké.

Mint valami szentre tekintünk föl reá, mint magára a megváltó képére. Hiszen emberfölötti intuiczió állította őt a nemzet élére, küzdött érte, támasztott halottat, gyógyított vakot, szólásra készített némat, a nemzeti öntudat izvedett parázsát lángra gyújtotta, aztán szenvedett, fölfeszítette és . . . föltámadott halottaiból.

Igen, Széchenyi föltámadott.

Óh, ha a czeni sirbolt ajtaja megnyílnék, s a koporsó födele fölpattanna, s ha perczre megjelenék köztünk a nagy halott, látná megvalósítva mindazt, mi élete műve volt: magyar fővárost, magyar tudományt, s mindenekfölött a nagy, hatalmas magyar népet a modern fejlődés keretében: nem volna-e ez föltámadás, örök élet?

Igen, örök élet. Hirdessétek Széche-

*) Hát Rákóczi és Kossuth?! Szerk.

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Kun Bertalan.

Kun Bertalan, a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület püspöke — mint lapunk más helyén is említettük — tegnap ünnepelte püspöki működésének 25-ik évfordulóját. Ez alkalommal — a »Vasárnapi Ujság« nyomán — a következőkben közöljük a jubiláló püspök életrajzát:

Kun Bertalan, az ötven éves pap, a huszonöt éves püspök, az ev. ref. egyetemes konvent egyházi elnöke. Felső-Nyáradon, Borsodmegyében, 1817. január 21-én született. Tanult szülőföldjén, Beregszászban. Miskolcra, Sárospatakon, hol theologiai tanfolyamot végzett és Iglón, hol Pákh Albert atyjának házában a német nyelvben tökéletesítette magát. Már Miskolcra a Palóczy László dícséretére, Sárospatakon összes tanárainak szeretetére, Iglón pedig a Pákh Mihály superintendens barátságára tette magát érdemessé.

Mikor az iskolákban és nevelői minőségében szerzett ismereteivel odaig emelkedett, hogy a gagybátori (Anaujmege) református gyüleke-

zet méltónak találta őt, a 24 éves ifjút, lelkészévé választani 1841-ben, komolyan számot vetett önmagával s úgy tapasztalta, hogy még nincsen elegendő utavalója. Nálánál könnyebb lelkeket talán elbizakodottakká tett volna ez az eleje járó tisztelet: őt további munkára s tehetségeinek pallérozására ösztönözte. Gyülekezetének engedelmeivel külföldre sietett (1844.) s Bécsbe, Lipszét. Hallát és Berlint bejárva, lelkében megizmosodva tért haza, hogy az egyetemeken a külföldi egyházi és iskolai élet tanulmányozása közben szerzett ismereteit hitei körében s azok javára értékesítse. Mihelyt felismerte helyzetét s a gyülekezet életén rágódo betegségeket, legott hozzáfogott a gyógyításhoz, a reformáláshoz. Erélyes főgondnokról gondoskodott, az egyházi tanácsot leköszönésre bírta s új embereket gyűjtött a kormányrud köré; az anyagi szükségletet a hívek önkéntes áldozataiból fedezte; — behozta a kényszeriskoláztatást, tornyot, templomot javíttatott, új iskolát emeltetett, s hatáskörében mindent elkövetett az egyházközség haladására.

Az abauji egyházmegye is tapasztalta erélyét és tapintatát s már erősen mutakozó irói képességét méltányolta, mikor pár évi lelki-

pásztorkodása után, 1845-ben aljegyzővé választotta.

A tekintélyben mindinkább növekedő gagybátori fiatal papot nyolcz évi ott működése után a miskolczi egyház hívta és nyerte meg magának. Már ekkor az egész tiszáninneri kerületben tisztelt neve volt, mert a Török és Székács által szerkesztett »Protestáns Egyházi és Iskolai Lap«-ban többször felszólt fontos egyházi és iskolai kérdésekben. — Miskolczi állomásán 1850-ben foglalta el s még ugyanez évben a kerület is dékánjává választotta.

Hogy miskolczi papságát is mily nemes irányban tudta értékesíteni s hogy új helyzetben is a régi, a feltörekvő, munka- és kötelességszerető férfi maradt, azt mi sem bizonyíthatja fényesebben, mint az, hogy a kerület négy év mulva aljegyzőjévé (1854.) s ujjabbhat év multán (1860.) főjegyzőjévé választotta. A tudós Zsarnay Lajosnak, a sárospataki főiskola hírneves tanárának és papjának lépett örökébe. S mikor 1866-ban a püspökségre emelt Zsarnay váratlanul elhalt, Kun Bertalan, a szintén nagyérdemű Hegedüs László alsó-zempléni esperessel szemben, a püspöki székh-

nyi István dicsőségét és örök életét. Széchenyi és Magyarország elválhatlan fogalom. Örök az egyik, örök a másik.

(Magyar Hirlap.)

György Endre.

A király dicsérete. Ama dicséret, melyben a király e hónap 15-én, a besztercei hadgyakorlatok alkalmával a csapatokat részesítette, úgy a csapatoknál, mint a lakosságnál nagy lelkesedést keltett. A király szavai körülbelül a következők voltak:

»Nem tehetek mást, mint hogy legkiválóbb örömmel fejezzem ki megelégedésemet az uraknak, ama igazán kitünő állapot felett, melyben a hadtestet találtam. A legnagyobb faradalmak után is igen korrekt katonai magatartás volt észlelhető. E mellett örömmel vettem észre, hogy a csapatok milyen frissen s csinosan néznek ki. A vezetés nagyjában minden alkalommal helyes volt. Az egész hadtestben az igazi helyes előnyomulást jutott kifejezésre, a mely nem az egyes osztályoknak tulságos előrehaladásában, hanem a helyes előnyomulásban s a tűz közepette való nyugodt előrejutásban áll. Különösen dicsőreleg kell kiemelnem a rendkívüli menetelési képességet, párosulva azon faradhatatlansággal, mely e mellett mégis az összes gyakorlatok alatt észlelhető volt; továbbá a mi a tegnapi és mai napot illeti, a hátulsó gyalogsági osztályoknak és hadrendeknek általában jó vezetését és a terep helyes felhasználását.«

Néhány megjegyzés után az egyes fegyveremek felett a király meg körülbelül a következőket mondotta:

»Rendkívül meg vagyok elégedve a hadtesttel és elismerésemet nyilvánítom a hadtestparancsnok urak és a többi parancsnokoknak. Szintugy a magyar honvédség is helyes és határozott vezetésben részesült és igen jó benyomást tett reám.«

Papok házassága.

— A pápa legújabb dekrétuma. —

Budapest, szept. 19.

Egyházi körökben nagy szenzációt kelt egy 15 évvel ezelőtt áttért r. k. plébánosnak pápai engedéllyel történt visszavétele az esztergomi egyházmegye papjai köze.

Az illető 1876-ban lépett ki a r. k. pap-ság kötelékéből; áttért a luteránus hitre, megházasodott és családot alapított. Tizenöt évig élt együtt nejével s van egy tizenkettes leányuk. Most pedig elhagyja családját, visszatér az egyház kebelébe s rövid idő múlva újra plébános lesz.

A pápa kegyelmi dekrétuma, a hivatalos dispenczió a napokban érkezett meg Rómából Esztergomba. Ebben az okiratban a pápa feloldja kedves megtért fiát Z. J. Mihályt büneitől és visszahelyezi őt előbbi jogaiba. A feloldozott plébános legközelebb leteszi az abjuratió haeresesost, a hitvallomást, megtartja a rá kiszabott bünbánatot és ezután rövid pár nap múlva ünnepies prédikációt és misét mond valamelyik fővárosi templomban.

Ez az eset a legritkábbak közé tartozik az egyház történetében. A kat. dogma szerint ugyan az egyházi rend eltörülhetetlen; tehát a pap, ha aposztatta, akkor is pap marad. Ha azonban a cölibátus tanát megszegte, — az egyház eltiltja őt ab sacris.

Már most XIII. Leó pápa, a ki mindenben az engedékenység terére lépett, a legmesszebb menő kegyelmi elnézéssel általában arra törekszik, hogy a haeresist, az aposztáziát kivételes feoldozással megakadályozza és fölőssé tegye.

Svájczban 42 róm. kat. pap él, a ki pápai dekrétum alapján megházasodott és — mégis katolikus maradhatott.

Ily eset fog előfordulni a fővárosban legközelebb, midőn egy aposztata pap, a ki most családost tisztviselő, visszatér a kat. egyház kebelébe. Ez azonban ab sacris el van tiltva továbbra is.

A Z. J. M. plébános esete tehát páratlan a maga nemében. Mert ő pápai dekrétummal összes papi funkcióit gyakorlásához is visszakapta jogát. Nejétől mindössze egyszerű nyilatkozatot kívánt az esztergomi szentszék, hogy a férje elhatározásával szemben törvényes ellenvetést nem tesz.

Ebből az egyházi körökben azt következtetik, hogy a természetes emberi szempont respektálásával XIII. Leó pápa a papi nőtlenséget fentartandónak iteli ugyan, de kegyelem utján egy intézkedik, hogy a pap — lelki üdvé veszélyeztetése nélkül, tehát a kat. hiten maradván is megkap hassa a feloldozást a papi nőtlenség fogadalmá alól.

Tallózás.

(A czár megőrült. — Botrány a temetőben. — Hogy értette? — Krisztus. — A patronátus. — A nagyváradi püspök adója. — Fejérváry és a czeplédek. — A jó szívű polgármester. — A pénzügyminiszterek aggodalma. — A Jellasich-ezred. — A katonai büntető-törvénykönyv.)

Egy Londonban megjelent röpirat azt a szenzációs hírt terjeszti, hogy az orosz czár megőrült.

Csodálatos! Hat csak most vették ezt észre?

Dög-e a kálvinista ember, ha meghal? Ez most a kérdés Debreczenben.

Egy fiatal katolikus káplán vetette föl e kérdést, a ki — legenyhébb kifejezéssel élve — elszólta magát.

Sokan megbotránkoztak ezen elszóláson, mi azonban nem gerjedtünk valami nagy haragra, mert némely tulbuzgó katolikus paptól, vagy némely bigott katolikusától hallottunk mi már élesebb kifakadásokat is a kálvinisták ellen, igaz, hogy nem Debreczenben.

Mi nem vitakoztunk velők, mert ilyenkor mindig azt gondoltunk, hogy bizonyos állapot hangja úgy sem hallatszik föl a mennyországba!

A mint a fiatal német császár szégyenli azon elszólását, hogy Nagy Napoleont, kinek ő a saruját se oldhatná meg, »korzikai parvenü«-nek nevezte, úgy a mi fiatal káplánunk is, ki rövid idő alatt szomorú hírnévre tett szert, szintén restelli a temetőben mondott szavakat s magyarázgatja, hogy nem úgy értette ő azokat, — a mint a megbotránkozók értették.

Mi hajlandók vagyunk elhinni, hogy a tisztelendő ur csupán vallásos tulbuzgóságból és nem sértési szándékból mondotta ama szavakat. De akár így, akár úgy értette, jobb lett volna azokat el nem mondani.

Arany-igazság az, különösen a felekezeti érzékenységgel szemben, hogy f i l o s o f h u s t a c e t!

Krisztus, a keresztyénség megalapítója, maga volt a szelidség és a türelem. Ő szeretetre tanította hiveit, de sohasem kelt ki szenvedélyesen azok ellen, a kik őt követni nem akarták.

Sok vérontástól szabadult volna meg az emberiség, ha a papok minden időben a Krisztus hű követői lettek volna s nem gyűlöletre, hanem szeretetre tanították volna az embereket!

Ha a saját fészünkben, melyet kálvinista Rómának neveznek, ily érzékenyen megbántanak bennünket a kath. papok: ugyan hogy várhatják azt, hogy a pátrónusi terheket, melyeket a helybeli r. kath. egyház kitaró makaességgel városunk nyakába akar akasztani, csakugyan elvállalja Debreczen városa?

emeltetett s Visnyón szeptember 30-án hivatalába beiktatott.

Ötven éve pap s huszonöt éve áll és működik a püspöki polcon s a kik őt hivatása körében ismerik, csak tisztelettel szólhatnak róla; állásának díszé s a kortársak elismerése nem szédítette meg egy pillanatra sem; maradt minden újabb, előnyös változás mellett is a régi, egyszerű, szerény, kevés igényű, inkább dolgozni, küzdeni, mint rendelkezni és parancsolni szerető egyházi férfiú.

Tizedik püspöke ő a tiszánineni kerületnek, a mely kezdettől fogva nevezetes volt demokratikus irányzatáról, annyira, hogy bizonyos idegenkedéssel viseltetett a szuperintendensi kormány iránt is, s a bécsi békeben (1606.) biztosított szuperintendens-választási jogát egészen 1735-ig nem volt hajlandó igénybe venni. Kun Bertalan ennek a sajátos, de minden ízében protestáns szellemnek tipikus kifejezése. Távol minden arisztokratikus hajlamtól, távol minden hierarchikus merevségtől, — első a hozzá hasonló, s vele egyenlők között.

Főpásztorokodásának főbb elveit 1866-ban kibocsátott első körlevelében fejtette ki. Az öntudatos hitélet fejlesztését és tökéletesítését köti lelkésztársainak szívére, hogy minden pro-

testáns ember saját eszmékedése utján tudjon behatolni az evangélium szellemébe s önállóan tudjon harcolni a lelkiismereti szabadság, a világság, testvériség és általános emberszeretet ellenségei ellen, E végből kettőt ajánl különösen, t. i. »hogy minden protestáns családnál meglegyen a biblia, hogy minden egyházban legyen jól rendezett elemi iskola.« Tudva van, hogy a Luther, Zwingli és Kálvin-féle reformációnak is a biblia és az iskolák voltak fő-fő támaszai és elősegítői.

Kun Bertalan, hiven püspöki elveihez, mindig kitünő gondot fordított a vallásos nevelésre s általában az iskolák felvirágoztatására. Mint a miskolci református népiskolák és gimnázium főfelügyelője, püspöki hivataloskodásának száz és ezer bajai között örömmel és nagy kitartással vész részt a népiskolai és gimnáziumi vizsgálatokon. — Szeretetének kimagasló tárgya újabb időben a kerület leánynevelő-intézete, a mely az ő megújuló buzdításai folytán folyvást emelkedőben van, annyira, hogy ma már ez az intézet országos jó névnek örvend s Királyhágón tulról is sietnek azt a protestáns szülők gyermekeikkel felkeresgetni. A sárospataki főiskolát rendszerint kétszer szokta évenként meglátogatni s főfelügyelői tisztét ugy-

a gimnáziumi tantermekben, mint a lelkész-képesítő vizsgálatokon, sőt a számoltató könyvek között is nagy készséggel teljesíti. Szeretéből jut a rimaszombati egyesült protestáns gimnáziumnak is, melynek szintén főgondnokai közé tartozik.

Ha említett foglalatossága mellé oda gondoljuk, hogy ő a miskolci egyházközségnek egyik rendes lelkipásztora, a ki, mint ilyen, kereszettel, esket, temet, prédikál anyiszor, a mennyiszor a hivek bizodalma és a jó rend megköveteli; ha tudjuk továbbá, hogy a püspöki hivatal összes teendőit, egészen a legújabb időkig egy-egy segédlelkész segítségével végezte s gyakran maga másolt, maga levelezett még egészen csekélyeknek tetsző ügyekben is; ha aztán azt is tudjuk, hogy ő az évenként kétszer-háromszor tartatni szokott kerületi gyűléseknek egyik elnöke s minden ügyirat az ő kezén megy keresztül s évenként egyszer az egész kerület szellemi és anyagi állásáról tiszta képen szokott beszámolni s mindezeket felül ráér a rendkívül fárastó püspöki egyházlátogatás végzésére is s kibírja az ezzel járó fáradságok terhét; imádkozik, int, dorgál az egyes egyházak gyöngeségei és érényeihez mérten: — ezeket tudva, alig veheti

A nagyváradai püspök — mint a lapok közölték — az első virilista a gazdag Biharvármegyében. Nem kevesebb, mint 102, 612 frt 74 kr. egyenes adót fizet.

Szép kis summa, egész nagy vagyon. No, a ki ennyi adót tud fizetni, az bizonyára kijavíthatná a saját költségén a debreczeni r. kath. templom fedelét; a kath. püspökök ugyanis egyházi és iskolai czélokra kapták a nagy javadalmakat, nem pedig azért, hogy négy lovas hintón kucsirozzanak!

Fejérváryt megbámulták, de nem éljeneztek meg a jó czeglédiek.

Azonban hogy mégis maradjon némi emléke a Fejérváry czeglédi látogatásának, a katonák mostani apró szuronyait elnevezték — fejérvári bicskának!

A kisebb javadalmazásu debreczeni városi tisztviselők aránylag igen csekély fizetés-föl-emelést nyertek.

A polgármester ur, kinek jó szive széles körökben ismeretes, elhatározta, hogy a helyett, hogy diszbanketteken megetetné és megitatná, az 500 frt tábla-pénzt, szétosztja azt a kisebb javadalmazásu tisztviselők közt.

Követésre méltó felebaráti szeretet!

Az osztrák és magyar pénzügyminiszterek ez egyszer megemberelték magukat s aggodalmukat fejezték ki a hadügyi költség-többletet felett.

Hatalan merészség! Hogy mernek ezek a czivilek aggodalmaskodni, mikor a közös hadügyminiszternek pénzre van szüksége!?

Bizonyos, hogy a delegátus urak is aggodalmaskodni fognak; hanem az még bizonyosabb, hogy ennek daczára meg fogják szavazni a hadügyminiszter által követelt milliókat!

A Jellasich-ezred elhagyja Fiumét. Új állomáshelye P á k o z d lesz, a hol a honvédek olyan derekasan elverték Jellasichot!

A közös hadügyminisztérium jogügyi osztálya elkészítette a katonai büntető-törvénykönyvet. Kiváncsiak vagyunk, hogy az új büntető-törvénykönyv minő büntetést szab a Dienstlikre, kik eddig büntetés nélkül vagdalták össze a czivilt?!

Sarló.

neki valaki rossz néven. hogy főrendiházi jogának gyakorlását nem tekinti legfőbb gondjai közé tartozónak s hogy már korán magasra állítván benne a hivatalkötelességek hü teljesítése, nem engedte oly mértékben kifejlődni az író, amint azt első sikerei után töle sokan méltán remélhették.

Mert Kun Bertalan pályája kezdetén határozottan ironak indult. Mint végzett diák már színműveket is írt (»A kényur«, »Pajkos diákok«), s a negyvenes évek elején a »Társalkodó«-ban a lyrai költészet terén Bajza módorru versekkel tett biztató kísérleteket; külföldi utjában egy még máig is fontos egyházi jogi kérdésben egy sokat ígérő röpiratával (»Visszhangok a vegyes házasság ügyében«, Lipcse, 1844.) támasztott maga iránt nagyobb igényeket, 1855-ben pedig »Egyházi szónoklattan« című, az akkori prot. egyházi irodalomban bezagot pótló művel örvendeztetette meg tisztelőit. Ez a szépen fejlődő író a püspöki hivatal terhei között mindinkább visszahúzódott régi vonzalma tárgyától s mint püspök inkább csak alkalmi beszédekben, (lelkész-avatási, temetési beszédek, elnöki megnyitók, stb.) fejtette ki nem közönséges írói erejét.

BELFÖLD.

Az Uzelácz-ügy következményei.

A magyarrezelmű fiumeiek, a kik méltan kezdtek már sokalni a horvátok kihívó magukviselkedését, már régen ohajtják, hogy a Jellasich-ezredet helyezték át Fiuméből és hozzanak helyébe olyan ezredet, mely nem támogatja egy horvát aspirációkat, mint Uzeláczék. Ha hinni lehet az »Agramer Tagblatt« hírének, a fiumeiek ohajtása most teljesülni fog, mert az említett lap szerint maga az ezred fordult a közös hadügyminiszterhez azzal a kérelemmel, hogy helyezték át Fiuméből.

A primás kinevezése. A kormánykörökhöz közelálló »Pesti Hírlap« feltűnő helyen és betűkkel a következőket írja: Esztergomi hercegprimás, mint egészen hiteles helyről értesülünk, mégis csak Samassa József egri érsek lesz. Hidassy Kornél jelöltsége immár végleg el van ejtve és Samassa kinevezetése már legközelebb várható.

Horvátország kettős jubileuma. Két historiai momentum összeesése következtében Horvátország az idén kettős jubileumot fog egyszerre megülni. Az idén lesz ugyanis nyolczszáz éve, hogy Horvátország a magyar királysághoz csatlakozott s ugyanakkor történt, hogy szent László királyt a horvátok királyul kiáltván ki, ez a keresztyén hitnek megerősítésére Zágrábban püspökséget alapított. Horvátország tehát állami és egyházi jubileumot ül egyszerre.

A képviselőházat, mint minden évben az idén is kitataroztatja a háznagyi hivatal, s a javításhoz már hozzá is fogtak. Az épület főhomlokzatát kifestik, revonálják a csarnok födelet stb. de lényegesebb átalakításokat nem végeznek. A renoválási munkálatokat még e hó folyamán befejezik, hogy okt. 3-án, a mikor az új ülészak kezdődik, a megcsinosított házba vonulhassanak be a képviselők.

KÜLFÖLD.

Az aggodó pénzügyminiszterek.

A pénteki közös miniszteri értekezleten Werkerle és Steinbach pénzügyminiszterek aggályait fejezték ki a hadügyi költségek emelése ellen.

Mi után vágnak a francziák?

Carnot, a franczia köztársaság elnöke, a reimsi banketten felköszöntőt mondott, melyben konstatalta, hogy Franciaország ismét szerepet játszik a világban és hadserege ismét helyre van állítva. A mult harczainak emlékezete — ugymond — tünjek el mostaniban! Az ország óhaja az, hogy a köztársaság a haza összes erőit gyűjtse együvé, hogy Franciaország foly-

Nagy Péter erdélyi ref. püspök halála óta, mint legidősebb püspök, az ev. ref. egyetemes konventnek is elnöke s e minőségben az egész hazai ev. ref. egyház javára áldozza idejét és tehetségét.

Mint egyházi szónok is kitűnő, s alig lehetne méltóbb bírálata szónoki és imázó képességének annál, hogy sokan végredeleltileg kötik ki, hogy őket Kun Bertalan temesse el. (Még Margo Emilián, volt miskolci görög-keleti pap is ezt cselekedte.)

Mint ember, mintaképe a családias éretnyeknek és három élő és nagy kora gyermeknek édes atyja. Keresetlen modora, apai szivesége, utánozhatlan nyájassága, bizalmat, szeretetet ébreszt iránta mindazokban, a kikkel valaha érintkezett. Ajtaja mindig nyitva áll a panaszkodók és segélykérők előtt s távol vidékek ügyefogyottjai is ismerik már példabeszéd-szerű jóságát és emberbaráti hajlandóságait. Valódi lelkipásztor, a ki — mint az írás monja — »életét is kész odaadni az ő juhaiért s legelteti az istennek nyáját nem rut nyereségvágyból, hanem kész indulattal; nem kényszerítésből, hanem örömből.«

tathassa szilárd és szabadelvű, nyugodt, de határozott, bekés és egyszersmind méltóságteljes politikáját, melynek hatása szemmel látható. A nemzet megnyugtató és bizalom után ahítozik.

Zavarok Khinában. A »Standard« jelentése szerint Khina belsejében nyugtalanító állapotok uralkodnak. Jantsekiang-völgyben a fölkelést küszöbön állónak tartják Titkos társaságoknak szánt nagyszámú fegyvert és dinamitot koboztak el Shanghai és Chinkiangban.

Katonai büntető-törvénykönyv. Bécsből jelentik, hogy a közös hadügyminisztérium jogügyi osztálya elkészült a katonai büntető-törvénykönyvvel, a melyet most végleges revízió alá fognak venni. A törvénykönyvet javaslat alakjában további megvizsgálás végett átteszik a bécsi és budapesti kormányokhoz, hogy ezek után a parlamentek elé terjesszék.

„Nem ismerek rá harmadik hadtestemre.“ Bécsből távirják a »M. É.«-nek: Katonai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Württemberg herceg tábornagy váratlanul szabadságot kért. Ez állítólag összefüggésben van a cilliei hadgyakorlatok egy eseményével, mely csak most, utólagosan jutott nyilvánosságra. A király ugyanis ez alkalommal e szakkal fordult Württemberg herceghez: »Nem ismerek rá harmadik hadtestemre!« Azt hiszik, hogy a herceg szabadsága eltelével be fogja adni lemondását.

Hajdúvármegye virilisei.

(Az igazoló választmány által összeállítva. A csillaggal jegyzettek adója kétszeresen számítatik.)

1. Semsey Andor, Budapest, fizet 19,120 frt adót.
2. Gróf Zichy Géza, Tetétlen, fizet 6411 frt adót.
3. Stern Jakab, Kaba, fizet 3650 forint adót.
4. Forray Henrik, Budapest, 3,385 forint adót.
5. Gróf Dégenfeld Gusztáv, Téglás, fizet 2,996 frt adót.
6. Harstein Péter, Nádudvar, fizet 2,829 frt adót.
7. Fischbein Ignác, Debreczen, fizet 1,870 frt adót.
8. Vecsey Oláh Miklós, H.-Nánás, fizet 1,822 frt adót.
9. Adler Farkas, H.-Szoboszló, fizet 1,330 frt adót.
10. Fürst Ödön, B.-Ujváros, fizet 1,246 frt adót.
- *) 11. Fekete Sándor, Debreczen, fizet 1,215 frt adót.
12. Berger Vilmos, Debreczen, fizet 1,195 frt adót.
13. Lichtschein Mózes, B.-Ujváros, fizet 1,189 frt adót.
14. Lichtschein Samu, B.-Ujváros, fizet 1,104 frt adót.
- *) 15. Ujváry Béla, H.-Nánás, fizet 1,083 frt adót.
16. Dr. Czeglédi Mihály, H.-Szoboszló, fizet 1,020 frt adót.
17. Figdor Dezső, P.-Ladány, fizet 997 frt adót.
- *) 18. Bogdán Gabor, Földes, fizet 986 frt adót.
19. Lichtmann József, P.-Ladány, fizet 959 frt adót.
20. Ludman Lajos, Nádudvar, fizet 955 frt adót.
- *) 21. Somossy Béla, H.-Böszörmény, fizet 916 frt adót.
21. Oláh Jakab, H.-Nánás, fizet 892 frt adót.
23. Takács László, H.-Nánás, fizet 881 frt adót.
24. Lukács Dezső, Nádudvar, fizet 868 frt adót.
- *) 25. Berencsy Janos, H.-Nánás, fizet 851 frt adót.
26. Leitgeb János, Derecske, fizet 847 frt adót.
27. Molnár Endre, Nádudvar, fizet 838 frt adót.

28. Kövér Gábor, H.-Böszörmény, fizet 816 frt adót.
 29. Nagy Imre, B.-Böszörmény, fizet 801 frt adót.
 30. Klein Aladár, Józsa, fizet 787 forint adót.
 31. Rosenfeld Ignác, Kaba, fizet 773 frt adót.
 *) 32. Pákozdi Lajos, H.-Nánás, fizet 739 frt adót.
 33. Tisza Imre, P.-Ladány, fizet 730 frt adót.
 34. Kupferstein Izrael, H.-Dorog, fizet 705 frt adót.
 35. Csohány Antal, H.-Nánás, fizet 698 frt adót.
 *) 36. Dr. Varga Géza, Debreczen, fizet 698 frt adót.
 37. Stern Péter, Téglás, fizet 697 forint adót.
 38. Neumann Sámuel, H.-Szoboszló, fizet 675 frt adót.
 39. Kállay László, Földes, fizet 669 frt adót.
 40. Mandel Sámuel, Kaba, fizet 666 frt adót.
 41. Rosenfeld Salamon, P.-Ladány, fizet 654 frt adót.
 42. Gyémánt Sámuel, P.-Ladány, fizet 637 frt adót.
 43. Nagy Kálmán, H.-Nánás, fizet 636 frt adót.
 44. Szöllősy Imre, Földes, fizet 626 frt adót.
 *) 45. Szalay János, H.-Nánás, fizet 621 frt adót.
 *) 46. Kömüves Venczel, Nádudvar, fizet 618 frt adót.
 47. J. Tóth Mihály, H.-Szoboszló, fizet 611 frt adót.
 48. Harstein Gyula, Nádudvar, fizet 601 frt adót.
 49. Csohány László, H.-Nánás, fizet 581 frt adót.
 50. Szekeres István, Egyek, fizet 577 frt adót.
 51. Juhász Károly, Szovát, fizet 573 frt adót.
 *) 52. Dr. Király István, Bicske, fizet 561 frt adót.
 53. Harstein Kálmán, Nádudvar, fizet 560 frt adót.
 *) 54. Padrah Sándor, H.-Szoboszló, fizet 548 frt adót.
 55. Stark István, Csege, fizet 539 frt adót.
 56. Pap Sámuel, B.-Ujváros, fizet 537 frt adót.
 57. Csapó István, Földes, fizet 524 frt adót.
 58. Karap Móricz, Debreczen, fizet 515 frt adót.
 59. Kun Ferencz, Nádudvar, fizet 508 frt adót.
 60. Barak János, H.-Böszörmény, fizet 504 frt adót.
 *) 61. Osváth Ferencz, Debreczen, fizet 500 frt adót.
 62. Reszegi László, H.-Nánás, fizet 497 frt adót.
 *) 63. Kiss János, Egyek, fizet 497 frt adót.
 *) 64. Id. Kiss Dániel, H.-Szoboszló, fizet 485 frt adót.
 *) 65. Berencsy Gyula, H.-Nánás, fizet 474 frt adót.
 *) 66. Id. Csohány Ferencz, H.-Nánás, fizet 468 frt adót.
 67. Kovács Gyula, Debreczen, fizet 466 frt adót.
 68. Cseke János, H.-Szoboszló, fizet 461 frt adót.
 69. Harstein Lipót, H.-Dorog, fizet 460 frt adót.
 70. Nagy Lajos, Kaba, fizet 458 frt adót.
 71. Tözsér Sándor, Kaba, fizet 455 frt adót.
 72. Weisz Ignác, Nádudvar, fizet 454 frt adót.
 73. Karácson Lajos, Földes, fizet 449 frt adót.
 74. Ifj. Makay János, H.-Szoboszló, fizet 448 frt adót.
 75. Cseh Béla, H.-Böszörmény, fizet 447 frt adót.
 76. Reichmann Herman, Debreczen, fizet 447 frt adót.
 *) 77. Karap Antal, H.-Böszörmény, fizet 446 frt adót.
 *) 78. Karácsony Zsigmond, Földes, fizet 432 frt adót.
 *) 79. Uzonyi Imre, Debreczen, fizet 431 frt adót.
 80. Ránky Béla, H.-Böszörmény, fizet 431 frt adót.
 *) 81. Lévy Márton, H.-Böszörmény, fizet 430 frt adót.
 *) 82. Soltész László, H.-Szoboszló, fizet 428 frt adót.
 *) 83. Kiszélák Sándor, P.-Ladány, fizet 428 frt adót.
 84. Orosz Endre, Debreczen, fizet 409 frt adót.
 *) 85. Danilovics János, H.-Dorog, fizet 409 frt adót.
 86. Dalmy László, Debreczen, fizet 407 frt adót.
 87. Pusztay Sándor, Debreczen, fizet 405 frt adót.
 88. Szabadszállási János, P.-Ladány, fizet 398 frt adót.
 *) 89. Dr. Nagy Gábor, H.-Nánás, fizet 395 frt adót.
 90. Györösi János, H.-Böszörmény, fizet 393 frt adót.
 91. Csohány László, H.-Nánás, fizet 393 frt adót.
 *) 92. Horváth Kálmán, Kaba, fizet 393 frt adót.
 93. Bogdán Zsigmond, Földes, fizet 389 frt adót.
 94. Harsányi Dezső, Dorog, fizet 386 frt adót.
 95. Kellner Dávid, Debreczen, fizet 383 frt adót.
 *) 96. Dr. Boda Gyula, P.-Ladány, fizet 382 frt adót.
 97. Kovács László, H.-Nánás, fizet 373 frt adót.
 98. Baranyai István, P.-Ladány, fizet 373 frt adót.
 99. Ercsey Károly, H.-Nánás, fizet 371 frt adót.
 100. Feischl Emil, Debreczen, fizet 371 frt adót.
 101. Györy Albert, Nádudvar, fizet 369 frt adót.
 *) 102. Soltész Farkas, Tetétlen, fizet 368 frt adót.
 103. Balog Sándor, P.-Ladány, fizet 366 frt adót.
 104. Id. Szalkay András, H.-Böszörmény, fizet 363 frt adót.
 105. Cseke Gábor, H.-Szoboszló, fizet 357 frt adót.
 106. U. Szabó Mihály, H.-Böszörmény, fizet 356 frt adót.
 107. Ványi Lajos, Földes, fizet 354 frt adót.
 108. Dézsi Ferencz, P.-Ladány, fizet 350 frt adót.
 109. Demjén Gábor, Nádudvar, fizet 348 frt adót.
 *) 110. Dr. Hetényi Lipót, H.-Szoboszló, fizet 347 frt adót.
 111. Ifj. Sós Mihály, H.-Szoboszló, fizet 345 frt adót.
 *) 112. Fogthüey Sámuel, H.-Szoboszló, fizet 344 frt adót.
 *) 113. Császy Gyula, H.-Szoboszló, fizet 341 frt adót.
 114. Király Péter, B.-Ujváros, fizet 339 frt adót.
 115. Kövér Pál, H.-Böszörmény, fizet 338 frt adót.
 116. Fogthüey János, H.-Szoboszló, fizet 332 frt adót.
 117. Csizsár Imre, H.-Nánás, fizet 331 frt adót.
 118. Márton Gábor, H.-Szoboszló, fizet 331 frt adót.
 119. Gáti János, H.-Szoboszló, fizet 330 frt adót.

120. Demjén Lajos, Nádudvar, fizet 329 frt adót.

Ujdonságok.

* **A „Csokonai kör“ szépitési szakosztálya** Komlóssy Arthur elnöklete alatt tegnap tartott ülésében az emlékkertek rácsolatának még ez évben való kiigazítását, a szobor körül egy diszes vasrácsolat és viztartó medence készíttetését határozta el, beható eszmecsere után elvben kimondotta a Csokonai szoba és csarnoknak mielőbbi létesítését, ez után tárgyalta Dr. Balkányi Miklós ismeretes indítványát, hogy a város történeti nevezetességű épületei s ezek közt a Komáromi-ház, a melyben a szatmári békekötést megelőző béketárgyalások folytak, emléktáblával megjelöltessenek; a szakosztály az indítványt elfogadván, Komlóssy Arthur, Dr. Balkányi Miklós és Márk Endre választmányi tagokból álló albizottságot küldött ki, hogy ugy a Komáromi-házat, mint a Csokonai V. Mihály szülőházát a mester-utcán megfelelő márvány táblával mielőbb láttassa el, egyidejűleg megkeresést intéz a városi tanácshoz, hogy a színház előtti vasrácsolatot a Komáromi-házig készíttesse el és a Komáromi-háznak, mint történelmi nevezetességű épületnek, a színházter és czeplé-utczára néző homlokzatait repkényvel, vagy vadszőlővel futtassa be. Az emléktáblák még ez évben felteendők.

* **Jubiláló püspök.** Kun Bertalan, a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület nagyérdemű püspöke, tegnap ünnepelte lelkészi fölavatásának 50-ik s püspöki működésének 25-ik évfordulóját. A tiszántuli egyházkerület Vályi János főgondnok, Kiss Aron, Szeremley József, Peterdy Károly, Lukács Ödön esperesek, gróf Dégenfeld József, Isaák Dezső egyházmegyei gondnokok, Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző, a debreczeni főiskolát pedig Dr. Baczoni Lajos és Joó István igazgatók képviselték e szép ünnepélyen.

* **Szerkesztő-változás.** A lapunk mult számában közölt nyilatkozat szerint Lánecz-Hornyák Viktor is ott hagyta a »Debreczeni Hírlap« szerkesztését. Utódjára vonatkozólag az »Egyetértés«-ben a következőket olvassuk: »A »Debreczeni Hírlap« ellenzéki politikai napilap szerkesztői állásában október 1-én változás áll be. A lap szerkesztését ettől a naptól fogva Rudnyánszky Gyula, az ismert költő veszi át. Mi még eddig nem tapasztaltuk, különösen a közgazgatási vita idején, hogy a »Debreczeni Hírlap« ellenzéki lap lenne. Lehet különben, hogy Kutasi Imre urat, a »D. H.« nagy tehetségű és széles látókörű kiadóját, kiről Gáspár Imre is nagy elismeréssel emlékezett meg bucsuszavaiban, megszállotta a szent-lélek s olyan tüzes ellenzéki lapot fog szerkesztetni, hogy Verhovay Gyula is irigyelni fogja!

* **A hadgyakorlatok áldozatai.** A Nagyváradi környékén most folyó nagy honvédgyakorlatoknak pénteken két áldozata volt. Mikor a huszárok heves rohamot intéztek, egy őrmester lebukott lováról s az egész szakasz keresztül gázolt rajta s a lovak holtra taposták a szerencsétlen embert. — Ugyanakkor járt szerencsétlenül Szikszay Gyula tart. honvéd főhadnagy, a debreczeni »Margit-fürdő« tulajdonosa, ki lováról leesvén, karját törte. A »N-d« közlése szerint Szikszay Gyula csak súlyosabb sérülést szenvedett a balkarján.

* **Széchenyi-ünnepély.** A kereskedelmi akadémia lelkesen megünnepelte ma d. e. gróf Széchenyi Istvánnak, a legnagyobb magyarnak 100 éves születési évfordulóját. A teljes számban összegyűlt ifjuság előtt Bayer Ferencz méltatta az ünnepély fontosságát, azután dr. Szántó Sámuel olvasta fel szépen megírt emlék-beszédét gróf Széchenyiről. A ref. kollégiumban egy fiatal lelkes tanár, Török Imre emlékezett meg osztályában előadása előtt a legnagyobb magyarról.

* **Madarászok.** Több sihedert fogatott el Török Gábor erdőmester. A sihederek az éneklő madarakat fogdosták, a mi pedig tilos dolog.

* **Értesítés.** A Debreczen-vidéki baromfitenyestő egyesület által f. évi október 3-5 napjaira tervezett baromfikiállítás, a szárnyas állatok között Debreczenben és vidéken uralkodó járványos betegség folytán, ez évről elhalasztatik; miről a t. közönség ezennel értesítettik. Debreczen 1891. szeptember 21. A z e l n ö k s é g.

* **Ütőállítás** lesz e hó 27-én a hadkiegészítő parancsnokságnál.

Világosan.

Fiatal ember: Milyen helyes kis kutya. Szeretném, ha az enyém volna.

Leányos mama: Nagyon ragaszkodó, hü állapot. Nem maradna önnél egy óráig sem, ha csak nem tartoznék ön a családunkhoz.

* **Színház.** Az első előadás eddigi megállapodás szerint a »Szigetvári vértanúk« című dráma lesz. E mellett előadnak valamelyik operettből — valószínűleg a »Czigánybáró«-ból — egy felvonást, Reti Laurával s talán még a balett is bemutatja magát.

* **A zsinati előmunkálatokra** beérkezett egyházmegyei vélemények összeszedésével, és azokról jelentés-készítéssel megbízott tiszántuli egyházkerületi küldöttség folyó hó 16-án tartotta tanácskozását Debreczenben. Azon egyházmegyei véleményeket csoportosította először, a melyek elvi kérdéseket és szempontokat illetnek, azután a melyek csak stylaris módosításokra, csekélyebb változtatásokra vonatkoznak; végre összeszedte az egyházmegyei külön indítványait és javaslatait, melyeket, mint zsinati tárgyakat a zsinat elé kívánna terjeszteni az egyes egyházmegyék. Ezen egyházkerületi küldöttség tagjai voltak: Horthy István egyházmegyei gondnok elnöke alatt Szóke János esperes, Kiss Albert egyházkerületi tanácsbíró, Izsák Dezső egyházmegyei gondnok, Tóth Sámuel és Dr. Kovács Sándor egyházkerületi jegyzők.

* **Dalestély.** Szombaton f. hó 19-én a »debreczeni mukás dalestély« K u b a c s k a István karnagy vezetésével a d a l e s t é l y rendezett a »Margit fürdő« tánctermében. A multság nagyszámu közönség jelenlétében, a legnagyobb érdeklődés közt folyt le. A műsor ének számai kivétel nélkül jól sikerültek, mind egyikét megújráztak. A műsor végezte után táncz következett, melynek csak a reggeli órák vetettek véget. — Elismerés illeti K u b a c s k a István karnagyot, ki már nem egyszer rendezett dalárdájával sikerült mulatságot a közönségnek.

* **Jönnek a katonák.** A 3-ik honvéd gy. ezred e hó 29-én tér vissza Nagyváradról Debreczenbe. Itt elszállásoltatnak a péterfián, a nagy-uj-utczán, a salétrom-soron és a hatvan-utca végén.

* **Hangverseny Ér-Mihályfalván.** Ér-Mihályfalváról, az Érmelléknek ezen emelkedő városából írják lapunknak a következőket: Városunk előhaladásának újabb jelét adta azáltal, hogy egy dalkört alakított s hogy városunk közönsége ezen egylet iránt közönynyel nem viseltetik, annak legfényesebb bizonyossága az, hogy a kezdet nehézségeivel küzdő dalkörnek pártoló tagjai is vannak és hogy a szept. 18-án rendezett hangversenyén a város intelligenciája kivétel nélkül megjelent. Nagyban emelték a hangverseny sikerét városunk előkelő hölgyeinek zongora játéka és ének részei, valamint Szóke Béla theologus és Buray János 4-ed éves tanító-képezdész urak szavatai. De méltó elismerés illeti Ürögi Sándor fitanítót is, ki a dalkört buzgó odaadással s kiváló szakértelemmel vezeti. Gyönyörrel élveztük a közreműködő hölgyek zongora játékát és énekét, valamint a dalkör által előadott darabokat. Nagy hatást idézett elő Szóke Béla ur szavata, ki a »Honvéd özvegye« című költeményt szépen adta elő, Buray János ur monológja fényes közönségünket folytonos derűlttségben tartotta s a szavatait még egy darabbal meg kellett toldania. A hangversenyt táncz követte, a négyeseket 35-40 pár tánczolta. A szellemi és anyagi tekintetben sikerült mulatságnak a reggeli órák vetettek véget. — (G. J.)

* **A katonakenyér reformja.** A katonapékeket, úgy látszik, az az ambícióz bántja, hogy valamiképpen elpusztítsák sütel-

jüknek ősi nevét, mely szerint a katonakenyér bizony csek »komisz-kenyér.« Megváltoztatni persze nem könnyű ezt az elnevezést, mert történeti alapokon nyugszik. Rossznyelvek szerint az elhasználatlanul maradt kő-ágyugolyókkal kezdődött lassanként a prófunt. A fejlődési processus nem volt villámgyors: Königrätznel beletörött fogak tanuskodnak róla, hogy a prófunt történetében a kőkorszak sehogysam akart megszűnni. Néhány évvel ezelőtt a történeti nevezetességű prófunt megszűnt, utolsó példányait mint hadtörténeti adatokat Bécsben őrzik. Helyébe egy új »sütemény« lépett, mely feketeségével és ragadós voltával az eltemetett régi kenyér emlékeit ébresztette föl a zupás őrmesterekben. Nemsokára alkalmasint ez a javított prófunt is a történeti lesz. A pékműhelyekben újabb reformtervek főnek. Eddig tisztán rozslisztból csinálták a katonakenyeret. Most kísérletet tesznek egy olyan kenyérről, mely félig buzalisztból, félig rozslisztből készül. Ha beválik, ez lesz a prófunt harmadik, javított, bővített kiadása.

* **Az idei szüret** határidejét a tanács még nem állapította meg. — Tekintettel arra, hogy a szőlő lassan érik, igen kívánatos lenne, hogy a szüret az idén később tartatnék meg, mint az elmúlt években.

* **A borbély és a paraszt.** Béziéresben néhány héttel ezelőtt az odaváló borbély egy meglehetősen buta képű parasztot borotvált. A paraszt elmesélte, hogy mennyi eger van az ő földjén.

— Tényleg van sok egerük?
— Meghiszem azt.
— Nos, nekem szükségem volna egynehányra, ha hozna belőlük, fizetnék darabjért egy frankot.

A paraszt komolyan vette az ajánlatot s néhány nap mulva nagy ketreczel köszöntött be a borbélyhoz.
— Százötvenkét darabot hoztam — monda némi büszkeséggel. A borbély, aki tréfájáról már teljesen megfeledkezett, keresett valami ürügyet, hogy zavarából kimenekedjék.

— Ez tehát százötvenkét frank — tette hozzá az új hammelni patkányfogó.

A borbély nagy nyomatékkal vágott szavába:
— Persze, az egerek kivétel nélkül h i m e k ?
A paraszt elképedve feleli:
— Erre bizony nem gondoltam!
— Ugy? Akkor csak vigye szépen vissza. Nem tűrök nőstény egereket házamban.

Ekkor végre észrevette a paraszt, hogy vele bolondot játszottak, de egy pillanatnyi gondolkodás után így válaszolt:

— Hogy visszavigyem? . . . Dehogy viszem, inkább itthagrom magánál ingyen. — Ezzel kinyitotta a ketrecz ajtaját és a százötvenkét egeret kirázta. És azóta Béziéresben sokat nevetnek, de nem a paraszton.

* **A szórakozott harangozó.** A nagy templom tornyának harangozója tegnap este nagyon szórakozott lehetett, mert 9 órakor nem a kisebb harangot, hanem a Rákóczit kondította meg, melynek hatalmas akkordjai különösen zendültek meg az esti csöndben. — Azonban csakhamar észrevette tévedését s a Rákóczi helyett a szokott harangszóval tudatta, hogy 9-et ütött az óra.

* **Piszkos kártya tisztítása.** A piszkos kártyát legjobban és leggyorsabban petróleummal lehet megtisztítani. E célból mutató-ujunkra egy darab finom gyapjuszövet csavarunk, melyet petróleumba mártván, a piszkot egyszerűen ledörzsöljük vele s azután kártyát száraz gyapjuszövvel megdörzsöljük. — Miután minden kártyát ily módon mindkét oldalán megtisztítottunk, ugynevezett federweisszal dörzsöljük be s megszáritjuk, hogy a petróleum elpárologjon rólnk. Az ily módon megtisztított kártya egészen olyan, mint az új.

* **Csalási kísérlet.** Tegnap reggel a pércsi soron Moskovich M.-né azon megjegyzéssel vásárolt egy kofától, egy csibét, hogy, miután most másutt is levén dolga, nem viheti magával a szárnyas jószágot, majd később érte küld. Egy szemfüles széltoló, Keri Károly, felhasználta a kínálkozó alkalmat és kevéssel azután, hogy a nő eltávozott, azzal állit a kofa elébe, hogy őt küldte az a bizonyos nő a csirkéért és a zsákmányt csakis az mentette meg körmei közül, hogy észre vette közeledni a szóban forgó csibe illetékes tulajdonosát és szónéklül elmenekült.

Kiadó bormérő helyiség.

Füvészkert-sarkán a **Lisztos János** bormérő helyisége új évtől kezdve kiadó. — Értekezhetni ugyanott a bentlakó tulajdonossal. 3—1

TÖRVÉNYSZÉK

Szultánt védő ügyészség. A bécsi államügyészség lefoglalta a »Kikeriki« című élelzap legutóbbi számát, mivel egy cikkében a török szultánt gunyolta, mit az ügyészség a törvénybe ütköző nyilvános becsületsértésnek tekintett. Az országos törvényszék azonban nem csatlakozott e felfogáshoz és az elrendelt zárlatot feloldotta, mi ellen ismét az államügyészség felebbezést jelentett be.

CSARNOK.

„EZEREGY RÖGESZME“.

— Regény. —

Irta: **Dumas Sándor.**

Fordította: **Publik Ernő.**

(Folytatás.)

V. Charlotte Corday.

Mint mindennek általában e háznál, úgy az asztalnak is megvolt a maga különlegessége. A kerti ablak előtt volt felállítva, patkó alakban, háromnegyedrésze pedig a teremnek egészen szabadon volt hagyva a felszolgálásra. Erre az asztalra, melynél husz személy is kényelmesen helyet foglalt volna, hordták fel kivétel nélkül az ebédet, ha Ledru ur magában volt is, s akkor is, ha két vagy husz vendége volt. Ma csak hatan voltunk s alig foglaltuk el egyharmadrészét.

Minden esütörtökön egyforma volt az étlap. Ledru ur ugy okoskodott, hogy hiszen otthon vagy máshol vendégségben ugy is másfélét lehetnek vendégei. Tehát előre tudhatta már az ember, hogy esütörtökön Ledru urnál huszleves, főtt hus, paprikás csirke, ürü zomb, bab és saláta lesz ebédre.

A vendégek számára szaporították a paprikás csirkéket.

Akár volt itt valaki, akár se, Ledru ur rendszeren az asztal végén ült, háttal a kertnek s arczczal az udvar felé. Egy nagy szőlyeszékbe helyezkedett, amely már vagy tíz éve mindig egy és ugyanazon ponton állott, ide nyújtotta neki át a kertész ájtatos képpel a rendes asztali boron kívül a burgundit, melynek dugóival ő maga saját kezüleg kinlódott s aztán nagy áhitattal csapegette a serlegekbe.

Mikor az inas elkotródott, elkezdtek dicserni a szakácsnőt és magasztalni a bort.

A fiatal hölgy csak néhány kenyérszeletet evett, megivott rá egy pohár vizet, s nem szólt egy árva szót sem.

Ez önkéntelenül eszembe jutatta azokat a lényeket, akik az Ezeregy éjszaka meséiben, a fogpiszkálóval pár rizskása szemet ebédelték.

Ebéd után átmentünk a szalonba, hol már a fekete kávé párolgott.

Természetesen a néma hölgynek ismét nekem kellett nyujtani karomat.

Felém sietett elfogadni azt.

Mozdulataiban ugyanazon gyöngédség, tartásában ugyanazon kellem ömlött el, mint mindig.

Egy kerevethoz vezettem őt, s azon helyet foglalt.

Mialatt ebédeltünk, két személyt vezettek a terembe.

Az orvos és a rendőrbiztos volt.

A rendőrbiztos elhozta aláírás végett a jegyzőkönyvet, Jacquemin már a fogságban aláírta.

A papíron egy halvány vérfolt látszott.

— Miféle folt ez? — kérdém aláírás közben — az asszony vére, avagy a gyilkosé?

— Abból a sebből cseppent rá — mondá a rendőrbiztos — amely a gyilkos hüvelykén van, most is úgy csepeg, hogy nem lehet elállítani!

— Elhiszi ön azt Ledru ur — szolt az orvos — amihez az a tökfilkó most is erősen köti magát, hogy a feleségének megszólalt volna a feje?

— Hát aztán orvos ur, olyan nagyon lehetetlennek tartja azt?

— Mindenesetre!

— Azt is, hogy lecsukódtak a szemek?

— Nagyon természetes, hogy azt is!

— Ezek szerint nem akarja elhinni azt sem, mikép azon gypsz által folyásában megatolt vér a fejnek pillanatra életet, érzetet kölcsönzött volna?

— Nem hát!

— En pedig — szolt Ledru ur — hiszem!

— En is! — mondá Alliette.

— En is! — mondá Moule abbé.

— En is! — mondá Lenoir.

— En is! — mondám én.

A rendőrbiztos és a halvány hölgy nem szoltak semmit, lehet, mert az előbbi nem nagyon, az utóbbit meg tulságosan érdekelte a dolog!

— Nos, ha mind ellenem vannak, ám legyen igaz-águk; ha mégis valamelyikőjük orvos volna, ugy . . .

— Hiszen orvos ur — mondá Ledru — ön tudja, hogy én az orvosi tudományhoz is értek!

— Akkor — szolt az orvos — tudnia kellene, hogy ott, ahol nincs érzékenység, nincs fájdalom sem, már pedig a vagás folytán megszokadt minden érzéki tevékenység!

— Ki mesélte ezt magának? — kérdé Ledru ur.

— A józan ész!

— Pompás egy felelet. Tán ugyanaz a józan ész, mely a Galilei bíralt arról világosította fel, hogy a nap forog s a föld áll? Az ész csak egy theoria kedves, orvos ur. Tett-e már kísérleteket levágtatott fejeken?

— Nem én, soha.

— Olvasta valamikor Sommering értekezéseit? Hát Dr. Sue jegyzeteit olvasta-e? Ösmeri-é Oelcher tételeit?

— Guillotin urnak is igazat ad ön abban, hogy az ő gépje a legegyszerűbb eszköz, melylyel a leggyorsabban és legfájdalmasabban lehet a halált előidézni?

— Teljesen igazat adok neki!

— Pedig ön téved!

— Az is megeshetik!

— Hallgasson meg orvos ur, ha már olyan nagy dolgot csináltunk az egészéből, megfelelek én magam önnek tudományosan, — az urak is megfogják érteni!

Az orvos kételkedő mozdulatot tett.

Mi Ledru ur köré csoportosultunk, én kíváncsian figyeltem reá, nem tudom az élők avagy a halottak érdekelték-e jobban. Magam is tanulmányoztam némileg a fájdalmakat, melyek a különböző halálmemeket megelőzik, vagy kísérik.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Lópatkó-állomások szervezése.

A földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy az ország különböző részen patkó-állomásokat, illetőleg tanfolyamokat nyit, kovácsok számára. Mivel az a h a z á n k b a n elhulló lovak legnagyobb része a rossz patkálás következtében pusztul el, az okszerű pat-

kolás által ezen baj meg fog szünni. A nyári hónapok alatt az állatorvosi akadémiában már volt ily tanfolyam, s örvedetes jelenség, hogy a tanfolyamon résztvevő kovácsok nagy szorgalmat s előhaladást tanúsítottak. Az állatorvosi akadémia igazgatója az új tanfolyamok számára most készített a minta-patkókat, melyeket legközelebb fogdak szétosztani

A törkölybor készítése olyan helyeken leginkább indikált, a hol a napszámósokat szesz helyezett borral szokták ellátni. A törkölybor készítése igen egyszerű, és ha helyesen járunk el, a bor is meglehetősen jó lesz. A must leeresztése után a törköly a kádban marad, és a törkölybor készítésénél legfeljebb annyi vizet öntünk rá, mint a mennyi mustot leeresztettünk. Mielőtt a vizet felöntöttük volna (a törkölybornak magasabb szesz-tartalmat kölcsönzendő), benne annyszor 1.7 klg. cukrot oldunk föl hektoliterenként, a hány szesz-tartalmu fokot a törkölyborban el akarunk érni. Így például, ha 8 fokos bort akarunk készíteni, 8-szor kell 1.7 klg. cukrot hektoliterenként föloldani. Mielőtt a vizet a törkölyre öntenék, 30–35 Celsius-fokra kell fölmelegítenünk. Az erjedés a kádban veszi kezdetét. Midőn az erjedés megszűnt, a törkölybor is készen van.

A must erjesztése nevelt erjesztő gomba segítségével. Azelőtt a sörgyár, valamint a szeszgyár exisztenciája a véletlen esélyeknek nagyon ki volt téve, a mennyiben, ha az erjesztő gomba nem volt teljes tiszta, az erjedést sem lehetett a rendes mederben tartani s ennek következtében igen sok anyag vált élvezhetetlenné. Jensennek, egy dán tudósnak és Pasteurnak az élesztő gombák életviszonyainak praktikus oldalról történt megvilágosítása az erjesztő iparágak sok biztonságot kölcsönzött. Ujabb időben a sör- és szeszgyártásnál elért sikerek a kutató szellemet más irányban, t. i. a tejkezelésben és a borkezelésben is aktív munkára serkentették. A bornak jó ize és főleg tartóssága szoros összefüggésben van az erjedés kimenetelével, vagy is azzal, vajjon az erjesztő gombák szaporodása és táplálkozása rendes avagy rendetlen volt. Abban az esetben, ha a must erjedését előidéző gombákhoz mások is társulnak; melyek ezeknek működését veszélyeztetik: a

bor nem lesz jó izü és tartósságból is veszteni fog. Ma már biztosan tudjuk, hogy különböző erjesztő gombák (a Sacharomices-ok) a bornak különböző izt és illatot kölcsönöznek. Ha tehát azon igyekszünk, hogy a gombákat tisztán tenyésztve juttassuk a mustba és az erjedés időszaka alatt más gombáknak behatolását megakadályozzuk: akkor igen tiszta, aromatikusság és felette tartós italt kaphatunk. A sacharomices elipsoidens, a s. elipsoidales és az eliptikus s. mindannyian tenyésztetők tisztán; azonban ez az eljárás sok gondot és szakértelmet igényel: csak laboratoriumban vihető ki. Ha a laboratoriumból (ezzel hazánkban sajnos még nem foglalkoznak) egy kis anyagot szerzünk, a pinczester további szaporításukról nehézség nélkül gondoskodhatik. Igaz ugyan, hogy a szőlő héján a természet számtalan különféle erjesztő gombát rak le, melyek a mesterséges erjesztő gombák hozzáadását feleslegessé teszik; tekintetbe véve azonban, hogy a mesterségesen tenyésztettek nagyobb életképességgel bírnak és meggondolva, hogy ez utóbbiak nagy mennyiségben alkalmazhatók: meg fogjuk érteni azt is, hogy ily módon a bor izét és tartósságát jelentékeny mértékben befolyásolhatjuk. Így pl. a Franciaországban Rommier által kivitt kísérletek kimutatták, hogy a vörös borból nyert tiszta élesztőt enyészet a fehér bornak vörösbort izt kölcsönöz és viszont. Mondanunk sem kell, hogy a tiszta gombatenyésztetek az erjedést gyorsítják és a bornak nemes izt és illatot kölcsönöznek, mely naponként növekszik. Általában véve a bor bukéját az erjesztő gombáknak köszöni s a buké mindig azonos lesz annak a bornak bukéjával, melyből a gombát tiszta tenyészet czéljából vettük. Ezen eljárásból bizonyos, hogy nagyban egy egész borvidék termékének tetszőleges zamatot kölcsönözhetünk és ezt a zamatot az egyik borvidékről a másikra tetszőlegesen ültethetjük át. Megjegyzendő, a levegő behatolását a hordóba meg kell akadályoznunk. Hol van hazánkban borászati laboratórium? Vagy azt tartják vezető köreink, hogy nekünk felesleges a korral haladni?

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

AZ »EPERJESI NÉPBANK« KÁLYHAGYÁRA

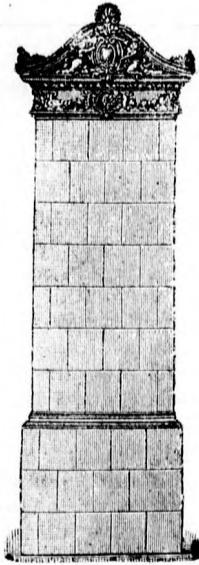
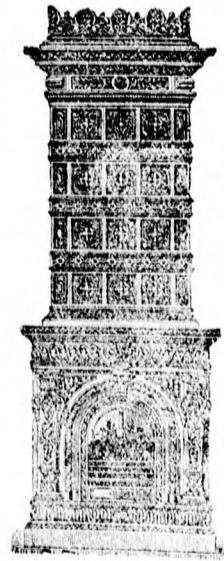
kályhájának szépségével és kitünő minőségével nemcsak a nagyérdemű vevő közönség tetszését és meglegedését megnyerni szerencsés volt, hanem a kereskedelmi Miniszter ur **Ő Excelenciája** is, a birtokunkban lévő kegyes leiratának tanúsága szerint, **kályhagyárunk létesítéséről örömmel vett tudomást és azt gyártmányai alapján, a maga nemében első rangu vállalatnak minősítette.**

Miért is igen jó minőségű és izlésteljes kivitelű

finom cserépkályháknak

nagy választékát és készletét, a t. cz. közönségnek megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kaphatók és a megrendelések tehetőek Debreczenben

Kovács Gyula

vagy Eperjesen a tulajdonos

vaskereskedő urnál

EPERJESI NÉPBANKNÁL.

Naponként érkeznek raktárra

szébbnél-szebb **ujdonságok** a közelgő őszi idényre u. m.:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

keskeny zsinór- és tolldiszek
fekete divatkelmek

SZINES SELYMEK

mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Különös szép választékban:

szőnyegek

BUTORSZÖVET, FÜGGÖNYÖK

ágyasztalterítők

melyeket igen olcsón és szabott árakon ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

401 15

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa

cégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a

legujabb divatkelmek

dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

413 nagy raktárunk 6

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: **Dr. Tolnai Lajos.** — Főmunkatárs: **Dr. Váradi Antal.**

Felölts szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Ármin.**

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

a »Hölgyek Lapja« című divat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A »Képes Családi Lapok« című hetilap új negyedbe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét még a következő írók és írónők támogatják: *Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsi József, Temérdek (Jeszenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklai János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Mery Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditsky Jenő, Csorba Palotay Ákos stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagycsárdy Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Itarmath Lajza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb. stb.*

A »Képes Családi Lapok« az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli: képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

»Hölgyek Lapja« című havonként kétszer megjelenő *divatmelléklete* a legujabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként az előfizetőt.

A »Képes Családi Lapok«-nak még a zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, számkoczká- és ponttalányokkal és szőrejtmenyekkel, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak.

A »Képes Családi Lapok« gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért bizton számíthatunk minden honfi és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványozásokat ingyen és bermentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legezészerűbben levelezőlapon — hozzáférnek.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajczar csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20. szám
Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

410 5-3

A hirneves

Bain Bruel de Rivaire fréres

cégtől szállítok vám- és portómentesen valódi francia

COGNAC-ot

az Osztrák-Magyar-monarchia bármely helyére utánvét mellett; 9 frtéért egy 4 literes palaczkkal, avagy 6 frtéért 3 drb 3/4 literes üveggel kosárkába csomagolva. — Ajánlok továbbá legfinomabb, hamisítatlan

Malaga bort

4 literenként ára 4 frt 90 kr vagy 3 üveggel kosárban 3 frt 75 kr.

R. MAITI CAPODISTRIA.

392 10-8

A „DEBRECEZENI” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és táncrendelket
kereskedelmi-, ügyvédi- és közösségi nyomtatványokat stb.
a legizoláltabb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Új vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legregébb és legelregebb politikai napilapja a

„DEBRECEZENI”,

a szintén elterjedt **„DEBRECEZENI HIRADÓ”** és a **„JOGI HETILAP”** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves pártfogásába. —
Hirdetések a Debreczen cz. lapban a legjutányosabb áron közölhetnek.

Bírósági nyomtatványok készletben vannak.

